

MUZEJ GRADA ZAGREBA

U Opatičkoj ulici br. 20 u nekadašnjoj zgradi klarisa sagrađenoj još u XVII. stoljeću, nalaze se zbirke Muzeja grada Zagreba. Sam muzej osnovan je još god. 1906., a bio je najprije smješten u Kamenitim vratima, kasnije u suterenu Umjetničkog paviljona. Velike zasluge za muzej imade u prošlosti prof. Đuro Szabo, koji mu je dao stručne temelje.

Godine 1947. muzej je preuređen po modernim muzeološkim principima, te je u njemu prikazan historijski razvitak grada Zagreba od najstarijih vremena do uključivo XVIII. stoljeća. Zbirke iz XIX. i početkom XX. stoljeća nisu mogle zasad biti izložene radi pomanjkanja prostorija. Posebno odjeljenje sačinjavaju zbirke o učešću Zagreba u NOB-u, o kojima smo svoje-vremeno pisali.

U lijepim i dobro uređenim sobama redaju se zbirke, u kojima vidimo prethistorijske arheološke nalaze iz rimskog i ranog srednjovjekovnog doba. Iz te epohe nema još pisanih dokumenata. Zatim slijedi historijsko odjeljenje. Tu se nalaze fotokopije prvih pisanih dokumenata (Felicijanova isprava iz god. 1194. i Zlatna bula Bele IV. iz god. 1242.), koji se odnose na Stari Kaptol i Gradec. Nadalje je prikazan ekonomski, kulturni, umjetnički i socijalni život sredovječnog Zagreba. Tu vidimo na sli-

kama rekonstrukciju starog »markovskog i kraljevskog« sajma, tamo još iz srednjeg vijeka, originale i reprodukcije najstarijih umjetničkih spomenika (kameni fragmenti stupova i kapitela iz stare katedrale, detalj južnog portala crkve sv. Marka u odljevu i t. d.). Slijede fotokopije gradskog statuta iz god. 1425. kojim su se uređivali razni odnosi iz područja trgovine, higijene, reda i t. d.

Na tamne dane prošlosti podsjeća nas drvena klupa za mučenje iz gradske tamnice i sramotna maska, koju su stavljali na glavu osuđenih žena. U jednoj sobi šute gvozdeni topovi, koji nas podsjećaju na krvave borbe između Kaptola i Gradeca. U muzeju se nalazi i original navodnog portreta vođe se-

ljačke bune Matije Gubca i Ivekovićeve slika njegovog smaknuća na Markovom trgu. U jednoj dvorani pohranjena je brava i ključevi Kamenitih vratiju.

U dvoranama XVII. i XVIII. stoljeća nalaze se fotokopije baroknih zgrada, na kartama je prikazan pojačani razvoj cehova i proširenje trgovine, koja se već grana u centre Srednje Evrope (Beč, München) i razne ruketvorine obrtnika.

Ove muzejske zbirke dokumentarno nam prikazuju historijat ekonomskog, kulturnog i političkog razvoja grada Zagreba u prošlosti i sadašnjosti.

Muzej posjeduje osim toga bogatu biblioteku i fototeku. U prošloj godini imao je muzej oko 23.000 posjetilaca.

STJ. DEVČIĆ